

СОВЕТ БОЛЬШЕМЕМИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЕРХНЕУСЛОНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Ул. Советская, д. 43, с. Верхнее Юррешеево,
422679

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮГАРЫ ОСЛАН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫҢ
ОЛЫ МЕМИ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

Сават ура, 62-нче йорт, Татар Республикасы кыштак,
422679

Тел: (84379) 361-45, Факс: (84379) 361-48

РЕШЕНИЕ

16.03.2017

КАРАР

№ 19-89

с. Большие Меми

Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл жирлеге Уставына
үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл жирлеге башлыгы Г.И.Фомина мәғлүмәт тыңлап, Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл жирлеге советы, гамәлдәге кануннарның үзгәрүенә бәйлә рәвештә, «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» карар проекты эшләнде, ул жирлек Советы тарафыннан хупланды, Жирлек жирлегенең мәғлүмәт стендларында һәм Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында халыкка житкерелде һәм жирлек халкы белән гавами тыңлауларда фикер алышунуның барлык кирәкле процедураларын узды, дип билгели.

Югарыда бәян ителгәннәрдән чыгып, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары һәм 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 7 статьясы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 19, 88-90 статьялары, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл жирлеге Уставының 19, 88-90 статьялары нигезендә

Югары Ослан муниципаль районының
Олы Меми авыл жирлеге Советы
каrar итте:

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл жирлеге Уставына 1 нче кушымта нигезендә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертүгә.

2. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл жирлеге Уставының яңа редакциясен расларга (2 нче кушымта).

3. Әлеге карарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен жиберергә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл жирлеге Советының социаль-икътисадый, законлылык һәм хокук тәртибе буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет рәисе,
Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы
Олы Меми авыл җирлеге башлыгы

Г.А.Фомина

Олы Меми авыл җирлеге
Советының 2017 елның 16
мартындагы № 19-89
карарына
1 нче кушымта

Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл җирлеге Уставына үзгәрешләр
һәм өстәмәләр

Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл җирлеге Уставына
түбәндәге эчтәлекле үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертәргә:

Уставның 7.1 статьясындагы 1 пункттын түбәндәге эчтәлекле 14 пункт өстәргә:

«14) «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы
нигезләре турында» 2016 елның 23 июнендәге 182-ФЗ номерлы Федераль законда
каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру»;
Уставның 19 статьяның 3 пунктсындагы 1 пунктчасын түбәндәге редакциядә баян
итәргә:

«1) Җирлек уставы проекты, шулай ук әлеге уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр
кертү турында муниципаль норматив хокукий акт проекты, муниципаль берәмлек
уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан
Республикасы конституциясе яисә законнары нигезләмәләрен әлеге уставны әлеге
норматив хокукий актларга туры китерү максатларында төгәл кабатлау рәвешендә
үзгәрешләр кертелү очрактарыннан тыш»;

3. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы җирлеге Уставының
43 статьясындагы 4 пункттын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«4) әлеге Устав, җирлек Советы кабул иткән норматив хокукий актларга билгеләнгән
тәртиптә бастырып чыгару һәм халыкка җиткерүне тәмин итә, шулай ук җирлек
Советының утырышлар беркетмәләренә имза сала».

Уставның 48 статьясындагы 7 пункттын түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

“Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре
турында” 2016 елның 23 июнендәге 182-ФЗ номерлы Федераль законда каралган
хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыра;

5. Җирлек Уставының 67 статьясын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«67 статья. Муниципаль хокукий актларны бастырып чыгару, халыкка җиткерү һәм
аларның үз көчләренә керү тәртибе.

1. Җирлек Советы карарлары, әгәр карар үз карары белән башкасы билгеләнмәгән
булса, кабул ителгән көннән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Салымнар һәм җыямнар турында Җирлекнең хокукий актлары Россия Федерациясе
Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

Җирлек Уставын кабул итү яисә әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү
турында Совет карарлары федераль законда, әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә
үз көченә керә.

2. Җирлек башлыгының, Башкарма комитетның хокукий актлары, әгәр актлар үзләре
тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, аларга кул куйган көннән үз көченә
керә.

3. Кеше һәм граждандан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы
муниципаль хокукий актлар аларны рәсми бастырып чыгарганнан һәм халыкка
җиткәргәннән соң үз көченә керә.

4. Һәр муниципаль хокукий актта аның реквизитлары: исеме, аңа имза салу датасы
(Җирлек Советы тарафыннан кабул ителгән хокукий актлар өчен - шулай ук аны
Җирлек Советы кабул иткән дата), теркәү номеры, хокукий актны имзалаган
вазыйфаи зат исеме булырга тиеш.

5. Жирлек бюджеты турында, аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында, аны юкка чыгару турында һәм аның гамәлдә булуын туктатып тору турында, жирле салымнар һәм жыемнар билгеләү турында карар, шулай ук Поселение Советы, Башлык ьжирлек Башкарма комитеты кабул иткән башка норматив хокукий актлар, федераль закон белән таратылуы чиклэнгән белешмәләр булган муниципаль хокукий актлардан яисә аларның аерым нигезлэмәлөрәннән тыш, аларны кабул иткән көннән алып жиде көн эчендә рәсми басылып чыгарга һәм халыкка житкерелергә тиеш.

6. Шулай ук жирле референдумны билгеләү турында норматив булмаган хокукий актлар да жирлек чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору, Жирлек башлыгын сайлау, жирлек бюджетының үтәләше турында хисап һәм законнар нигезендә башка актлар һичшиксез рәсми бастырып чыгарылырга һәм халыкка игълан ителергә тиеш.

7. Законнар яисә әлеге Устав нигезендә рәсми бастырып чыгару һәм халыкка игълан итү мәжбүри булмаган норматив булмаган муниципаль хокукий актлар, аларны чыгарган органнар яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары карары буенча бастырып чыгарылырга яисә халыкка житкерелергә мөмкин.

8. Басып чыгарганда һәм халыкка житкергәндә муниципаль хокукий акт реквизитлары, “Волжская Новь” район газетасының чыгу датасы, Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында урнаштыру датасы, авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнашу датасы күрсәтелә.

9.Муниципаль норматив һәм башка хокукий актларны рәсми бастырып чыгару аларның «Волжская новь» район газетасында тулы текстын бастырып чыгару яисә аларның тулы текстын Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматның рәсми порталында урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

Өстәмә муниципаль норматив хокукий актлар Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга мөмкин.

10.Муниципаль норматив һәм башка хокукий актларны халыкка житкерү аларның тулы текстын жирлекнең торак пунктлары территориясендә мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән аларны гомуми мәгълүматларга житкерүдөн гыйбарәт. Күрсәтелгән мәгълүмат стендлары, аларның урнашу урыннары жирлек советы тарафыннан раслана һәм жирлектә яшәүчеләрнең норматив һәм башка хокукий актлары тексты белән каршылыксыз танышу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш. Муниципаль норматив һәм башка хокукий актлар күрсәтелгән мәгълүмат стендларында аларны урнаштыру датасыннан 30 көн эчендә булырга тиеш».

88 статьяның 3 пунктының икенче жөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: «Жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукий акт проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук жирлек уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, конституция (устав) яисә Татарстан Республикасы законнары нигезлэмәлөрән әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында һичшиксез яңадан торгызу рәвешендә үзгәрешләр кертелгән очракта, гражданның фикер алышуда катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару, игълан итү таләп ителми.

Совет рәисе,

Татарстан Республикасы

Югары Ослан муниципаль районы

Олы Меми авыл жирлеге башлыгы

Г.А.Фомина

Олы Меми авыл җирлеге
Советының 2017 елның 15
мартындагы карарына
2 нче кушымта

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы
Олы Меми авыл җирлеге Уставы статьяларының яңа редакциясе

Статья 7.1. Җирлекнең җирле әһәмияттәге мәсьәләләренә кертелмәгән мәсьәләләргә хәл итүгә җирле үзидарә органнары хокуклары.

Җирле үзидарә органнары Җирлек түбәндәгеләргә хокуклы:

1). җирлек музейларын төзү;

2). Үз көчен югалтты;

җирлектә нотариус булмаган очракта, законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу;

4). Опека һәм попечительлек эшчәнлеген гамәлгә ашыруда катнашу;

5). Җирлек территориясендә җирле милли-мәдәни автономияләренә хокукларын гамәлгә ашыруга бәйләп эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

6). Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә ярдәм күрсәтү һәм җирлек территориясендә миллиләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру.

7). Җирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә мобилизация эзәрләү чараларын оештыруда һәм гамәлгә ашыруда катнашу;

7.1.) муниципаль яңы сагы булдыру;

8). туризмны үстерү өчен шартлар тудыру.»;

9) кеше хокукларын тәмин итүгә җәмәгать контролен гамәлгә ашыручы һәм мәҗбүри тоту урыннарындагы затларга булышлык күрсәтүче иҗтимагый күзәтү комиссияләренә ярдәм күрсәтү;

10) инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук инвалидларның гомумроссия иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан оешмалар тарафыннан төзелгән "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә ярдәм күрсәтү;

11) торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча муниципаль торак фондыннан гражданның торак урыннары бирү;

12) федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтүләренә сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыру;

13) җирлек территориясендә яшәүче хуҗасыз йорт хайваннарын аулау һәм асрау чараларын гамәлгә ашыру.

14) "Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында" 2016 елның 23 июнендәге 182-ФЗ номерлы Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру;

Җирле үзидарә органнары әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләргә хәл итәргә, башка дөүләт вәкаләтләргә гамәлгә ашыруда катнашырга (ул «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә аларга тапшырылмаган) хокуклы, әгәр бу федераль законнарда каралган булса, шулай ук башка муниципаль берәмлекләргә җирле үзидарә органнары, дөүләт хакимияте органнары компетенцияләреннән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан

бирелгән бюджетара трансфертлардан тыш, жирле бюджетлар керемнәре исәбенә кертелмәгән һәм түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре кәргән башка мәсьәләләргә хәл итәргә хокуклы.

Статья 19. Ачык тыңлаулар

1. Халык катнашында жирле әһәмияттәгә мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу өчен Жирлек советы, Жирлек башлыгы тарафыннан гавами тыңлаулар үткәрелергә мөмкин.

2. Халык тыңлаулары жирлек халкы, жирлек Советы яки Жирлек башлыгы инициативасы буенча уздырыла.

Халык яки Жирлек Советы инициативасы буенча үткәрелә торган гавами тыңлаулар Жирлек советы тарафыннан билгеләнә, ә Жирлек Башлыгы инициативасы буенча - Жирлек Башлыгы инициативасы белән.

3. Халык тыңлауларына түбәндәгеләр чыгарылырга тиеш:

1) Жирлек уставы проекты, шулай ук әлеге уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, муниципаль берәмлек уставына Россия Федерациясә Конституциясә, федераль законнар, Татарстан Республикасы конституциясә яисә законнары нигезләмәләрен әлеге уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кертелү очракларынан тыш»;

2) Жирлек бюджеты проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

3) жирлекне үстерү планнары һәм программалары проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияләргә планлаштыру проектлары һәм территорияләргә ыланлау проектлары, территорияләргә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, шулай ук жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәтләр бирү мәсьәләләре, рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларынан читкә тайпылу, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү мәсьәләләре. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның рәхсәт ителгән бер төренә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару буенча расланган кагыйдәләр булмаганда башка шундый файдаланудагы төргә үзгәртү мәсьәләләре;

4) Жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре;

5) жирле салымнар һәм җыемнар билгеләү мәсьәләләре.

4. Гавами тыңлаулар уздыру турындагы карар гамәлдәгә законнарда билгеләнгән срокларда кабул ителергә тиеш.

5. Аларны үткәрү вакытын һәм урынын күрсәтеп, гавами тыңлаулар уздыру турындагы карар һәм гавами тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль хокукый акт проекты гамәлдәгә законнарда билгеләнгән срокларда халыкка җиткерелергә тиеш.

6. Гавами тыңлаулар уздыру турында карар игълан ителгән көннән һәм халыкны үткәрү көненә кадәр Жирлек башлыгы халыкка гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәлә буенча язма тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, шул исәптән муниципаль хокукый актның гавами тыңлауларына чыгарылуы проектка төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр җибәрергә хокуклы. Жирлек башлыгы кәргән тәкъдимнәргә һәм кисәтүләргә гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр ачык тыңлауларда катнашучыларга җиткерелә.

7. Халык алдында тыңлаулар гамәлдәгә кануннарда билгеләнгән срокларда уздырыла. Халык тыңлаулары белгечләр, экспертлар, кызыксынган затлар чакыруы белән уздырыла. Халык тыңлауларында Жирлектә яшәүче һәркем катнашырга хокуклы.

8. Гавами тыңлаулар уздыру йомгаклары буенча жирле үзидарә органнары һәм жирлекнең вазыйфаи затлары тарафыннан мөҗбүри каралырга тиешле тәкъдимнәр

кабул ителә, аларның компетенцияләренә муниципаль хокукый акт проекты гавами тыңлауларга чыгару кертелгән.

9. Гавами тыңлаулар нәтижеләре гамәлдәге кануннарда билгеләнгән срокларда халыкка җиткерелергә тиеш.

10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе Җирлек Советы тарафыннан раслана торган гавами тыңлаулар турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

Статья 43. Җирлек башлыгының вәкаләтләре

Җирлек башлыгы:

1) җирлек башка муниципаль берәмлекләрнең җирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданныр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә, ышанычнамәсез рәвештә Җирлек исеменнән эш итә; Җирлек исеменнән дәүләт хакимияте органнары, башка муниципаль берәмлекләрнең җирле үзидарә органнары, оешмалар һәм гражданныр белән шартнамәләр һәм килешүләр тәзи;

2) Җирлек Советы эшен оештыра, Җирлек Советы утырышларын җыя һәм аларда рәислек итә;

3) җирлекнең башкарма комитеты эшчәнлегенә бердәм башлангыч принципларында җитәкчелек итә һәм үз компетенциясенә керә торган вәкаләтләрнең башкарма комитеты тарафыннан үтәлүе өчен шәхси җаваплылык тотат;

4) әлеге Устав, Җирлек Советы кабул иткән норматив хокукый актларны билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару һәм халыкка җиткерүне тәэмин итә, шулай ук Җирлек Советының утырышлар беркетмәләренә имза сала».

5) Җирлек Советы һәм Җирлек Башкарма комитеты эшендә җәмәгатьчелек фикерен хәбәрдарлыгын һәм исәпкә алуны тәэмин итү чараларын күрә; халыкка Җирлек Советы һәм Башкарма комитеты эшчәнлегенә турында даими мәгълүмат бирә;

6) җирлекнең җирле үзидарә органнары тарафыннан гражданнырны кабул итүне оештыра, атнага кимендә бер тапкыр гражданнырны шәхси кабул итә, гражданнырның тәкъдимнәрен, гаризаларын һәм шикаятләрен карый, алар буенча карарлар кабул итә;

7) Җирлек акчаларына, шул исәптән Җирлек Советының эшчәнлеген тәэмин итүгә һәм аның эшчәнлеген тәэмин итүгә акчалар белән, расланган бюджетка туры китереп, банк учреждениеләрендәге Җирлек бюджет һәм башка счетларын ача һәм каплай;

8) закон һәм әлеге Устав нигезендә гражданнырның турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру буенча Халыклар Советының хокукый актын кабул итүне оештыра;

9) Җирлек Советы каравына Җирлек бюджеты проектларын һәм аның үтәләше турындагы хисапларны тапшыра;

10) Җирлек Советы каравына Җирлекнең комплекслы социаль-иқтисадый үсеш планнары һәм программалары проектларын һәм аларның үтәләше турындагы хисапларны тапшыра;

11) Җәмәгать Советы раславына башкарма комитет структурасы проекты кертә, хезмәткәрләр санының иң чик структурасы һәм хезмәткә түләү фонды билгеләнгән структура нигезендә Җирлек Башкарма комитетының штат расписаниесен раслай;

12) Вазыйфага билгеләнәп куя һәм муниципаль хезмәткәрләрен һәм башкарма комитетның башка хезмәткәрләрен вазыйфаларыннан азат итә, аларның эшчәнлеген тикшереп тора, кызыксындыру һәм дисциплинар җаваплылык чараларын күрә;

13) җирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен Җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм (яисә) аны гамәлгә ашыруны тәэмин итә, аларны үтәү өчен шәхси җаваплылык тотат; тиешле законнар нигезендә һәм

гамәлгә ашырыла, тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә мәсьәләләр буенча хокукий актлар чыгара;

Елына кимендә бер тапкыр яисә Жирлек Советы таләбе буенча Жирлек Советы үзенең эшчәнлегә һәм эшчәнлегә турында хисап тапшыра;

15) дәүләт һәм башка органнардагы Жирлек мәнфәгатьләрен тәэмин итү һәм яклау чараларын күрә, Жирлек исеменнән судка гариза бирә, ышанычнамәләр тапшыра;

16) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль берәмлекләр башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләренә, шулай ук әлегә Устав тарафыннан кертелгән башка вәкаләтләренә, Жирлек Башлыгы компетенциясенә Жирлек Советы карарлары белән гамәлгә ашыра.

Жирлек башлыгы "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләренә һәм тыюларны үтәргә һәм бурычларны үтәргә тиеш.

Статья 48. Башкарма комитет вәкаләтләре

Башкарма комитет:

1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәпкә алу өлкәсендә:

- Жирлек бюджеты проекты, Халыкны комплекслы социаль-икътисадый үстерү планнары һәм программалары проектларын эшли;

- жирлекнең бюджетын үтәүне тәэмин итә, жирлекнең социаль-икътисадый комплекслы үсеш планнарын һәм программаларын үтәүне оештыра;

- Жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап, жирлекнең социаль-икътисадый комплекслы үсеше планнарының һәм программаларының үтәлеше турында хисаплар әзерли;

- Жирлекнең икътисады һәм социаль өлкәсе торышын чагылдыра торган статистик күрсәткечләренә жыюны оештыра, һәм күрсәтелгән дәүләт хакимияте органнарына законнарда билгеләнгән тәртиптә тапшыру;

2) жирлек территориясендә муниципаль милеккә идарә, предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара мөнәсәбәтләр өлкәсендә:

- Жирлек муниципаль милеккәгә мөлкәт белән идарә итә, муниципаль милек объектларын төзү, сатып алу, алардан файдалану, кушу һәм арендау мәсьәләләрен хәл итә;

- Жирлек Советы карары белән билгеләнә торган очракларда муниципаль мөлкәтне читләштерү турында тәкъдимнәрне, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында тәкъдимнәрне Совет тарафыннан килештерүгә (раслауга) кертә;

- Жирлекнең икътисадый һәм социаль үсешендә муниципаль милеккәгә предприятиеләр, оешмалар белән хезмәттәшлек турында шартнамәләр төзи; жирлек территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек рәвешләрендәгә предприятиеләр төзүгә ярдәм итә;

- Жирлек советы билгеләгән тәртип нигезендә муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзи, аларның эшчәнлек максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль учреждениеләрне финанслауны тәэмин итә, муниципаль учреждениеләрне һәм предприятиеләрне үзгәртеп оештыру һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, контракт нигезендә билгели һәм аларның житәкчеләрен биләгән вазыйфасыннан азат итә;

муниципаль заказны формалаштыра һәм урнаштыра; муниципаль заказның үтәлешен тикшереп тора; Жирлек төзекләндерү, халыкка коммунал хезмәт күрсәтү, социаль инфраструктура объектларын төзү һәм ремонтлау, продукция житештерү, халыкның көнкүреш һәм социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен кирәкле хезмәт күрсәтү, халыкның көнкүреш һәм социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен кирәкле хезмәт күрсәтүләр буенча эшләр заказчысы булып тора, халыкның үз матди һәм финанс чараларын кулланып, башка эшләрне башкаруга заказчы булып тора;

3) территориаль планлаштыру, жирдөн һәм башка табигый ресурслардан файдалану, әйләнә-тирә табигать мохитен саклау өлкәсендә:

- Жирлекнең генераль планы проектын һәм жирлекнең башка шәһәр төзелеше документациясе проектларын эшли һәм Совет раславына кертә, аларны гамәлгә ашыруны тәмин итә;

- жирлек территориясендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә, капитал ремонтлаганда объектлар төзелешенә, аларны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирә;

- муниципаль милектәге жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны планлаштыра һәм оештыра;

- Жирлек жирләренән файдалануга жир контролен гамәлгә ашыра;

- халыкка экологик хәл турында хәбәр итә, табигатьтән файдалану турындагы законнарны бозучы әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудыручы предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның гамәлләре турында тиешле органнарга хәбәр итә;

- Жирлек территориясендә жирле әһәмияттәге дөвалау-савыктыру урыннарын һәм курортларны үстерүне һәм саклауны тәмин итә;

4) төзелеш, транспорт һәм элемент өлкәсендә:

- муниципаль торак фондын төзүне һәм карап тотуны оештыра, аның исәбен алып бара, жирлек территориясендә торак төзелеше өчен шартлар тудыруны тәмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарына мохтажлар буларак гражданның исәпкә алуны алып бара;

- торак биналарны торак булмаган биналарга һәм торак булмаган биналарга күчерү турында билгеләнгән тәртиптә карар кабул итә, торак биналарны яңадан урнаштыруны һәм яңадан планлаштыруны килештерә, муниципаль торак фондын торак урыннарын билгеләнгән тәртиптә яшәү өчен яраксыз дип таный;

- жирлектә яшәүче һәм торак шартларын яхшыртуга мохтаж аз керемле гражданның, торак законнары нигезендә торак урыннары белән тәмин итә,

- муниципаль торак фондыннан файдалануны һәм аны саклауны, әлеге фондның торак урыннарының билгеләнгән санитария һәм техник кагыйдәләргә һәм нормаларга, законнарның башка таләпләренә туры килүен тикшереп тора;

- жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген тәмин итә, шулай ук автомобиль юлларыннан файдалану һәм юл эшчәнлеген законнар нигезендә гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

- халыкка транспорт хезмәте күрсәтү өчен шартлар тудыра һәм муниципаль транспорт оешмаларын төзү яисә хосусый һәм башка транспорт предприятиеләре һәм оешмалары халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне шартнамәле башлангычларда жәлеп итү юлы белән халык чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыруны тәмин итә;

- Жирлек территориясендә эшләүче жәмәгать транспортының маршрутларын, хәрәкәт графигын, тукталыш урыннарын раслый яисә килештерә;

- жәмәгать транспорты тукталышлары өчен бүлеп бирелгән урыннары төзекләндерүне тәмин итә;

- халыкны элемент хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыруны тәмин итә;

5) халыкка торак-коммуналь, көнкүреш, сәүдә һәм башка хезмәт күрсәтү өлкәсендә:

- жирлек чикләрендә халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итүне, су чыгаруны, халыкны ягулык белән тәмин итүне оештыра;

- халыкны жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыра; базарлар һәм ярминкәләр оештыра;

- халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыруны тәмин итә;

- мәдәният оешмаларының ялын оештыру һәм халыкны хезмәт күрсәтүләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыра;

- массакүләм физик культура һәм спорт жирлеге территориясендә үсеш өчен шартлар тәэмин итә, жирлек территориясендә спорт объектлары төзелешен стимуллаштыру чараларын күрә, муниципаль торак фонды йортлары янындагы территориядә спорт майданчыкларын төзүне һәм карап тотуны, башка муниципаль спорт корылмаларын төзүне һәм карап тотуны тәэмин итә,

- халыкның күпләп ял итүе һәм халыкның күпләп ял итү урыннарын төзекләндерүне оештыру өчен шартлар тудыра;

- ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыра һәм күмү урыннарын карап тотуны тәэмин итә;

энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны раслау һәм гамәлгә ашыру, жирлек чикләрендә муниципаль торак фонды тәшкил итә торган күпфатирлы йортларга энергетика тикшерүен үткөрүне оештыру һәм үткөрү, энергияне сак тоту турындагы һәм энергетика нәтижелелеген арттыру турындагы законнарда каралган башка чараларны оештыру һәм үткөрү

б) төзекләндерү өлкәсендә:

- көнкүреш калдыкларын һәм чүп-чарны жыюны һәм чыгаруны оештыра;

- Жирлек территориясен төзекләндерүне һәм яшелләндерүне, Жирлек торак пунктлар чикләрендә урнашкан урманнарда файдалануны һәм саклауны оештыруны тәэмин итә;

- торак пунктларда гражданның урамнарына, майданнарына һәм яшәү башка территорияләренә исемнәр бирүне, йортларның нумерациясен билгеләүне, урамнары яктыртуны һәм урам исемнәре һәм йорт номерлары булган күрсәткечләр урнаштыруны тәэмин итә

7) гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклау, законлылыкны тәэмин итү, халыкны һәм территорияне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә:

- жирлек территориясендә законнарның, дөүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә актларының үтәлешен, гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәэмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән судта яки арбитраж судта, жирле үзидарә органнарының һәм дөүләт вазыйфаи затларының, предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның хокукларын бозучы актларына карата шикаять бирә;

- Жирлек чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм алардан килгән зыяннары бетерүдә катнаша;

- жирлекнең торак пунктлары чикләрендә беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын үткөрүне тәэмин итә;

- Жирлек территориясен һәм халкын табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклауны оештыра һәм гамәлгә ашыруны тәэмин итә; гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурсларның жирле резервларын булдыруны тәэмин итә;

- үз вәкаләтләре чикләрендә һәм билгеләнгән тәртиптә халыкка гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы яисә килеп чыгу куркынычы турында вакытында хәбәр итүне һәм халыкка мәгълүмат бирүне тәэмин итә;

- Жирлек территориясендә һәлакәт-коткару хезмәтләренең эшчәнлеген тәэмин итә, тәэмин итә;

- жирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизация эзәрләү чараларын оештыра һәм гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

- су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәэмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау буенча чараларны тормышка ашыруны тәэмин итә;

- жирлек чикләрендә урнашкан жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен) саклауны һәм саклауны гамәлгә ашыра;

- жирлекнең шушы халкына мохтажларга карата федераль закон нигезендә опека һәм попечительлек урнаштыруга ярдәм итә;

- муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны оештыру һәм матди-техник тәэмин итүне Жирлек чикләрен үзгәртү, Жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне гамәлгә ашыра;

- жыелышлар, митинглар, урам йөрешләре, демонстрацияләр һәм пикетлар үткәргә, спорт, тамаша кылу һәм башка массакүләм жәмәгать чараларын оештыруга бәйле законнарда каралган чараларны гамәлгә ашыра;

- хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында» 2016 елның 23

июнендәге 182-ФЗ номерлы Федераль законда каралган чараларны гамәлгә ашыра;

8) жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен башкару өлкәсендә федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән:

- жирлекнең жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен тапшырылган матди һәм финанс чараларының исәбен алып бара һәм алардан тиешенчә файдалануны тәэмин итә;

- федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшыра;

- жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы матди ресурслардан һәм финанс чараларынан аларга тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен, Жирлек Советы карарлары нигезендә өстәмә файдалануны тәэмин итә;

- жирле үзидарә органнары күрсәтелгән вәкаләтләргә гамәлгә ашыруда катнашу хокукын гамәлгә ашыру турында карар кабул ителгән очракта, жирлек федераль законнар нигезендә үзләренә тапшырылмаган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда катнаша;

9) башка вәкаләтләр:

- жирлекнең архив фондларын формалаштыруны тәэмин итә;

- федераль законнар нигезендә халыкара һәм тышкы икътисадый элементләргә үз вәкаләтләргә чикләрендә гамәлгә ашыра;

- Гражданның әлегә Уставның 7 статьясындагы 1 пунктының 8, 9, 15 һәм 19 бүлекләрендә каралган Жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү максатларында күчәргечләр өчен социаль әһәмияткә ия эшләрне (шул исәптән дежурстволарны) ирекле нигездә башкаруга җәлеп итү турында карар кабул итә һәм аларны уздыруны оештыра.

Социаль әһәмияткә ия эшләргә махсус һөнәри әзерлек таләп ителми торган эшләр генә кертелгә мөмкин.

Социаль әһәмияткә ия эшләрне башкаруга хезмәткә сәләтле балигы булган кешеләр җәлеп ителгә мөмкин Жирлек халкының төп эшеннән азат булган яки укудан азат булган вакыты өч айга бер тапкырдан да артмаска тиеш. Шул ук вакытта социаль әһәмиятле эшләрнең озынлыгы рәттән дүрт сәгатәтән артык була алмый;

- Жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә буенча башка вәкаләтләргә, законнарда, әлегә Устав тарафыннан кертелгән вәкаләтләрдән тыш, Жирлек Советы, Жирлек башлыгы яисә жирле үзидарәнең башка органнары компетенциясенә жирлек Советы карарлары белән гамәлгә ашыра.

Статья 67. Муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару, халыкка житкерү һәм үз көченә керү тәртибе

1. Жирлек Советы карарлары, әгәр карар үз карары белән башкасы билгеләнмәгән булса, кабул ителгән көннән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Салымнар һәм жыемнар турында Жирлекнең хокукый актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

Жирлек Уставын кабул итү яисә әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карарлары федераль законда, әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

2. Жирлек башлыгының, жирлек Башкарма комитетның хокукый актлары, әгәр актлар үзләре тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, имзалаган көннән үз көченә керә.

3. Кеше һәм гражданд хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль хокукый актлар аларны рәсми бастырып чыгарганнан һәм халыкка житкергәннән соң үз көченә керә.

4. Һәр муниципаль хокукый актта аның реквизитлары: исеме, аңа имза салу датасы (Жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән хокукый актлар өчен - шулай ук аны Жирлек Советы кабул иткән дата), теркәү номеры, хокукый акты имзалаган вазыйфаи зат исеме булырга тиеш.

5. Жирлек бюджеты турында, аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында, аны юкка чыгару турында һәм аның гамәлдә булуын туктатып тору турында, жирле салымнар һәм жыемнар билгеләү турында карар, шулай ук Поселение Советы, Башлык Поселение Башкарма комитеты кабул иткән башка норматив хокукый актлар, федераль закон белән таратылуы чикләнгән белешмәләр булган муниципаль хокукый актлардан яисә аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, аларны кабул иткән көннән алып жиде көн эчендә рәсми басылып чыгарга һәм халыкка житкерелергә тиеш.

6. Шулай ук жирле референдумны билгеләү турында норматив булмаган хокукый актлар да Поселение чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору, Жирлек башлыгын сайлау, Поселение бюджетының үтәләше турында хисап һәм законнар нигезендә башка актлар һичшиксез рәсми бастырып чыгарылырга һәм халыкка игълан ителергә тиеш.

7. Законнар яисә әлеге Устав нигезендә рәсми бастырып чыгару һәм халыкка игълан итү мәжбүри булмаган норматив булмаган муниципаль хокукый актлар, аларны чыгарган органнар яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары карары буенча бастырып чыгарылырга яисә халыкка житкерелергә мөмкин.

8. Басып чыгарганда һәм халыкка житкергәндә муниципаль хокукый акт реквизитлары, "Волжская Новь" район газетасының чыгу датасы, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштыру датасы, авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнашу датасы күрсәтелә.

9. Муниципаль норматив һәм башка хокукый актларны рәсми бастырып чыгару аларның «Волжская новь» район газетасында тулы текстын бастырып чыгару яисә аларның тулы текстын Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

Өстәмә муниципаль норматив хокукый актлар Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга мөмкин.

10. Муниципаль норматив һәм башка хокукый актларны халыкка житкерү аларның тулы текстын жирлекнең торак пунктлары территориясендә мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән аларны гомуми мәгълүматларга житкерүдән гыйбарәт. Күрсәтелгән мәгълүмат стендлары, аларның урнашу урыннары жирлек советы тарафыннан раслана һәм жирлектә яшәүчеләрнең норматив һәм башка

хокукый актлары тексты белән каршылыксыз танышу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш. Муниципаль норматив һәм башка хокукый актлар күрсәтелгән мәгълүмат стендларында аларны урнаштыру датасыннан 30 көн эчендә булырга тиеш.

Статья 88. Жирлек Уставы проектын эзерләү, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү тәртибе

1. Жирлек Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Жирлек Советы карары проекты Жирлек советы депутатлары, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, гражданның инициативалы төркемнәре советына кертелергә мөмкин.

2. Жирлек Уставы проектын, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар проектын эзерләү өчен жирлек Советы карары белән махсус комиссия төзелергә мөмкин. Әлеге комиссия эшендә катнашу өчен Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белгечләре, экспертлар чакырылырга мөмкин.

3. Жирлек уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Жирлек Советы карары проекты, аларны карау көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча, Жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән Билгеләнгән Устав проекты буенча тәкъдимнәргә исәпкә алу тәртибенә, жирлек Советының күрсәтелгән карары проектына карата тәкъдимнәргә исәпкә алу тәртибенә, шулай ук гражданның аны фикер алышуда катнашу тәртибенә бер үк вакытта бастырып чыгарылуы (халыкка житкерелүе) белән бастырып чыгарылырга тиеш. Жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проекты буенча тәкъдимнәргә исәпкә алу тәртибен, шулай ук жирлек уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, устав (устав) яисә Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы конституциясе (уставы) нигезләмәләрен төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кертелгән очракта, гражданның аны фикер алышуда катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару, исәпкә алу таләп ителми.

4. Жирлек Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Жирлек Советы карары буенча аларны карау алдыннан жирлек Советы утырышында халык алдында тыңлаулар уздырыла, бу Уставның 19 статьясы нигезендә тыңланалар.

Совет рәисе,
Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы
Олы Меми авыл жирлегә башлыгы

Г.А. Фомина